

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีการศึกษาตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปี ขึ้น ไปซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 11,308คน (ข้อมูลเมื่อ ตุลาคม 2556 จากสำนักทะเบียน กรมการปกครอง)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนผู้มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 387คน จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727 : อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) ดังนี้

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรทั้งหมดที่ใช้ในการวิจัย

e = ค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง กำหนดที่ร้อยละ 0.05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{11,308}{1+11,308(0.05)^2}$$

$$n = \frac{11,308}{1 + 11,308(.0025)}$$

$$n = 386.33$$

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการทางคณิตศาสตร์และสถิติ จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวนเต็ม คือ 387 คน

3. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling)

เพื่อเป็นการกระจายกลุ่มตัวอย่างและครอบคลุมทุกระดับชั้น ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยหาสัดส่วนประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนดสัดส่วนแล้วใช้วิธีสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery Method) โดยเขียนชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในแผ่นสลาก แล้วนำไปใส่ในกล่อง จำนวน 23 กล่อง ตามชื่อหมู่บ้าน แล้วหยิบขึ้นมาทีละใบได้ใบใดแล้วทำการบันทึกไว้ แล้วนำสลากใบนั้นใส่กลับลงไปใส่ในกล่องเช่นเดิม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆกัน หากได้ใบเดิมขึ้นมาอีกก็ใส่กลับเข้าไปใหม่ ดำเนินการเช่นนี้จนได้จำนวนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากทุกหมู่บ้าน

ตารางที่ 2 แสดงสัดส่วนจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1	บ้านผึ้ง	349	12
2	บ้านผึ้ง	602	21
3	บ้านวังกระแจะ	676	23

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
4	บ้านวังกระแเส	447	15
5	บ้านนาโพธิ์	500	17
6	บ้านนามน	663	23
7	บ้านดงสว่าง	525	18
8	บ้านเทพนม	404	14
9	บ้านคอนม่วง	674	23
10	บ้านสุขเจริญ	579	20
11	บ้านหนองปลาตุก	295	10
12	บ้านนาโพธิ์	534	18
13	บ้านคั้ง	854	29
14	บ้านเทพนม	269	9
15	บ้านคั้ง	605	21
16	บ้านวังกระแเส	495	17
17	บ้านนาโพธิ์	512	18
18	บ้านหนองปลาตุก	399	14
19	บ้านน้อยนาคำ	480	16
20	บ้านหนองปลาตุก	304	10
21	บ้านหนองปลาตุก	388	13
22	บ้านหนองปลาตุก	475	16
23	บ้านหนองเดินพัฒนา	279	10
รวม		11,308	387

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ แบบสอบถามแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งในชุมชน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การเป็นเครือข่ายกับผู้มีอำนาจ และการได้รับ ข้อมูลข่าวสาร ใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านผึ้ง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง นาน ๆ ครั้ง ไม่เคย

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และแนวทางในการเสริมสร้างให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยกำหนดขอบเขตรอบคำถามให้ครอบคลุมแนวคิด วัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิด

1.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อแก้ไขปรับปรุง และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความสอดคล้อง ด้านเนื้อหา ด้านภาษา และด้านการวัด และประเมินผล โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item : Objective Congruence หรือ IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 101) โดยกำหนดค่า ดังนี้

- ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1.1 นายประพันธ์ เพิ่มพูล วุฒิการศึกษา รัฐศาสตรมหาบัณฑิตตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา

3.1.2 นางปราณี จงจอหอ วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลบ้านส่องนางใย อำเภอเมืองจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.1.3 นายอภิสิทธิ์ เคนไชยวงศ์ วุฒิการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์) ตำแหน่งอาจารย์ประจำวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล

ซึ่งปรากฏว่า ข้อ 6 และ 13 ได้ค่า IOC เท่ากับ .67 ส่วนข้ออื่น ๆ ได้เท่ากับ 1 ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามดำเนินการทดลองใช้ต่อไป

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ ที่ปรึกษา ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .67 ขึ้นไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน จากนั้นนำไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อได้ค่าระหว่าง .945 - .955 แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach' Coefficient Alpha, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 102) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

2. กำหนดให้มีผู้ช่วยในการแจกแบบสอบถาม จำนวน 5 คน เพื่อช่วยในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามทั้งหมด 387 ชุด เพื่อแจกแบบสอบถามแบบการสุ่มตัวอย่างง่าย(Simple Random Sampling) ทั้ง 23 หมู่บ้าน ตามสัดส่วนมาตรฐานทางสถิติที่ได้ ก่อนแจกแบบสอบถามผู้วิจัย ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างและประเด็นคำถาม ในแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ช่วยงานวิจัยที่ลงพื้นที่มีความเข้าใจและสามารถชี้แจงกลุ่มตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง จากนั้นเว้นระยะ 7 วัน จึงเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ใช้เวลาในการรวบรวมแบบสอบถาม 2 สัปดาห์

4. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างตามกำหนดเวลา

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม
2. ลงรหัสตามแบบการลงรหัส (Coding Form)
3. ให้คะแนนระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 186)

เป็นประจำ	ให้คะแนน	5
บ่อยครั้ง	ให้คะแนน	4
บางครั้ง	ให้คะแนน	3
นาน ๆ ครั้ง	ให้คะแนน	2
ไม่เคย	ให้คะแนน	1

การแปลความหมาย คะแนนที่ได้จะนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายจากระดับการมีส่วนร่วม แบบมาตราอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยนำคะแนนมาแบ่งเป็นช่วงเท่า ๆ กัน ตั้งแต่ 1-5 คะแนน จำนวน 5 ชั้น โดยมีความกว้างเท่ากับ 0.80 คะแนนเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยในแบบสอบถามผู้วิจัยยึดหลักเกณฑ์ ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ, 2551 : 186)

- ระดับคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับ น้อยที่สุด
- ระดับคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับ น้อย
- ระดับคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับ ปานกลาง
- ระดับคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับ มาก
- ระดับคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับ มากที่สุด

4. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

5. การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม สถิติที่ใช้ คือค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

6. การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัวตำแหน่งในชุมชน การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน การเป็นเครือข่ายกับผู้มีอำนาจ และการได้รับข้อมูลข่าวสารต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คอดอยพหุคูณเชิงเส้นแบบ Enter ที่ระดับนัยสำคัญ .05 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

7. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้วิธีการจับกลุ่ม (Grouping) เนื้อหาและดำเนินการใช้การแจกแจงความถี่ และอภิปรายเนื้อหาเชิงพรรณนาความตามเนื้อหา